

ŠKOLA BEZ NENÁVISTI

Program pre základné a stredné školy s udelením certifikátu "Škola bez nenávisti"

IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, priamo riadená organizácia MŠVVaŠ SR, realizuje program pod názvom „Škola bez nenávisti“, do ktorého sa môžu zapojiť základné a stredné školy. Tento program nadväzuje na kampaň Rady Európy „No hate speech movement“, do ktorej sa Slovenská republika zapojila kampaňou “Bez nenávisti na internete” (realizovanú v rokoch 2012 - 2017). Zámerom Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR je naďalej podporovať a šíriť hodnoty a kultúru tolerancie medzi mladými ľuďmi. Preto ministerstvo poverilo organizáciu IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže prípravou a realizáciou tohto programu.

Cieľom programu „Škola bez nenávisti“ je podporiť **prevenciu šikanovania, kyberšikanovania a nenávistných prejavov** na základných a stredných školách. Certifikát „Škola bez nenávisti“ bude udelený školám, ktorých školská klíma a rozhodovacie procesy na škole podporujú:

- 1) prevenciu šikanovania a kyberšikanovania;
- 2) prevenciu nenávistných prejavov na internete a v osobnej komunikácii medzi žiakmi;
- 3) prevenciu nenávistných prejavov na internete a v osobnej komunikácii žiakov voči iným osobám alebo skupinám osôb na základe ich sociálneho statusu, kultúry, náboženstva, krajiny pôvodu, rodu či sexuálnej orientácie;
- 4) vzájomný rešpekt v komunikácii;
- 5) rozvoj sociálnych zručností;
- 6) toleranciu a rozvoj interkultúrnych kompetencií;
- 7) rozvoj kompetencií pre demokratickú kultúru;
- 8) žiakov vo vyjadrovaní svojich potrieb alebo obáv spôsobom, ktorý rešpektuje city ostatných;
- 9) zapájanie žiakov do projektov a aktivít podporujúcich princípy demokracie a uplatňovanie ĽP;
- 10) zapájanie žiakov do verejného diania na lokálnej úrovni, ktoré podporuje sociálnu kohéziu, spoluprácu medzi rôznymi skupinami mládeže a pod.

Program sa realizuje prostredníctvom dosahovania **Štandardu kvality** zadefinovaného v 8 oblastiach:

Oblasť 1.: Realizovanie vzdelávania k ľudským právam a prevencie ich porušovania

Oblasť 2.: Stratégie prevencie a riešenia šikanovania na škole

Oblasť 3.: Stratégie prevencie a riešenia prejavov netolerancie na škole

Oblasť 4.: Participatívne prístupy na škole

Oblasť 5.: Práca s identitou tried a školy

Oblasť 6.: Priestor pre podporu a bezpečie v komunikovaní ťažkostí

Oblasť 7.: Podpora a rozvoj zamestnancov školy

Oblasť 8.: Plánovanie vzdelávania k ľudským právam a prevencie ich porušovania

Dosiahnutie štandardu kvality je posúdené na základe vyhodnotenia dotazníkov a splnenia kritérií pri implementácii akčného plánu školy. **Kritériá** je možné splniť na troch úrovniach.

Škola zapojená do programu **môže získať**:

- odborný rast koordinátora prevencie vďaka odborným konzultáciám s expertným tímom;
- podporu pri budovaní priateľskej školskej klímy a medzil'udských vzťahov;
- overenie aktuálne nastavených procesov prevencie a možnosť ich zlepšenia;
- vytvorenie akčného plánu pre prevenciu a riešenie konfliktov v oblasti nenávistných prejavov;
- budovanie pozitívnych hodnôt žiakov (výchova k tolerancii, demokracii, participácii, rešpektu, úcte,...);
- priestor na spoluprácu s inými partnermi a prepájanie formálneho a neformálneho vzdelávania;
- certifikát “**Škola bez nenávisti**”, ktorý potvrdzuje splnenie štandardov kvality v oblastiach dôležitých pre vytváranie kultúry tolerancie na školách, prevenciu šikanovania a nenávistných prejavov;
- konkurenčnú výhodu oproti ostatným školám a budovanie identity školy ako prostredia, v ktorom sa

cítia bezpečne deti, učiteľia a v ktorej sa rozvíjajú rozhl'adení a tolerantní mladí ľudia.

Do pilotného ročníka sa v školskom roku 2018/2019 zapojilo 7 škôl (3 ZŠ a 4 SŠ). Zapojené školy veľmi oceňujú tento program a registrujú posun k zlepšeniu celkovej klímy na svojich školách:

- ✓ Súkromná základná škola Dneperská 1, Košice
- ✓ Základná škola A. Sládkoviča, Sliac
- ✓ ZŠ s MŠ Jána Amosa Komenského, Bratislava
- ✓ Stredná priemyselná škola dopravná, Zvolen
- ✓ Gymnázium Jozefa Lettricha, Martin
- ✓ Gymnázium Janka Jesenského, Bánovce nad Bebravou
- ✓ Gymnázium Opatovská cesta 7, Košice

Program prebiehal na škole 18 mesiacov a mal tieto fázy:

1. Registrácia školy v rámci verejnej výzvy

- školy, ktoré prejavia záujem o národný program, reagujú na zverejnenú výzvu a zaregistrujú sa on-line vyplnením dotazníka, v ktorých deklarujú splnenie podmienok výzvy.

2. Úvodný seminár

- školy, ktorá splnia výberové kritériá v zmysle výzvy, sú komisiou zaradené do národného programu a absolvujú úvodný informačný seminár, na ktorom sú školám poskytnuté podrobné informácie o programe.

3. Vstupný interný audit

- zapojené školy zrealizujú na škole pod vedením koordinátora/ky vstupný interný audit prostredníctvom elektronických dotazníkov adresovaných pedagogickým zamestnancom a nepedagogickým odborným zamestnancom školy, žiakom školy a rodičom žiakov školy.

4. Vyhodnotenie vstupného interného auditu

- na základe vyplnených dotazníkov bude školám zaslaná spätná väzba a odporúčania pre prípravu akčného plánu.

5. Akčný plán školy

- školský tím pod vedením koordinátora/ky pripraví akčný plán školy, v ktorom si naplánuje aktivity a nastaví procesy pre dosiahnutie základného, stredného alebo vyššieho štandardu kvality "Škola bez nenávisti". K vypracovaniu akčného plánu má škola k dispozícii konzultácie s odborníkmi, odporúčané vzdelávacie aktivity a materiály.

6. Neformálne vzdelávacie aktivity

- školy sa môžu v priebehu realizácie akčného plánu zúčastňovať bezplatných neformálnych vzdelávacích podujatí organizovaných Iuventou (živé knižnice, workshopy k téme ľudských práv, vzdelávacie aktivity pre žiakov a učiteľov).

7. Implementácia akčného plánu

- školy realizujú plánované aktivity na podporu inklúzie a tolerantného prostredia v priebehu celého školského roka, resp. 9 - 12 mesiacov. Predpokladáme, že od r. 2020 bude možné financovať aktivity akčného plánu financovať zo zdrojov EÚ.

8. Vyhodnotenie akčného plánu a výstupný interný audit

- na základe vyplnených dotazníkov je pre školy vypracovaná a poskytnutá 2. hodnotiacia správa, ktorá overuje posun školy k zlepšeniu prostredia a klímy školy.

9. Udelenie certifikátu "Škola bez nenávisti"

- úspešná škola, ktorá splní kritériá zadané v rámci jedného z 3 štandardov, získa certifikát "Škola bez nenávisti" na príslušnej úrovni (základná, stredná, najvyššia).